

[Per Federspiel.]

handling. Jeg må sige én ting, at jeg kan egentlig ikke se, hvad en udvalgsbehandling skulle tjene til. De oplysninger, som ministeren kan give, kan gives her i salen, og der vil jo ikke under en udvalgsbehandling kunne foretages noget som helst, der ændrer i traktatens tekst; det er et spørgsmål om at ratificere eller lade være med at ratificere.

Stinus: Det er passende, at dette forslag netop drøftes i dag, på FN-dagen, den 24. oktober. Formålet med FN-dagen er jo at gøre verdens folk kendt med De Forenede Nationers mål og resultater, og her foreligger altså et af de resultater, som kritikerne af De Forenede Stater altid har så svært ved at få øje på.

Det, der i dag foreligger som et resultat i form af en traktat om ikke-spredning af kernevåben, tog, således som det fremgår af bemærkningerne til forslaget, sin begyndelse i FN allerede i 1946, da FNs atomenergi-kommission blev dannet. Det konkrete forslag til en aftale til forhindring af spredning af kernevåben blev første gang fremsat i FN i 1958. Jeg skal ikke her fortabe mig i traktatens forhistorie, men blot endnu en gang fremhæve den foreliggende traktat som et meget konkret og positivt produkt af De Forenede Nationer. For en fuldstændigheds skyld skal jeg dog nævne, at de kontrolforanstaltninger, som indeholdes i traktaten, skal varetages af IAEA, Den internationale Atomenergiorganisation.

Den foreliggende traktat er ingen fuldkommen traktat. Af særlig negativ betydning er det, som det er blevet sagt, at Frankrig og Kina ikke er med fra starten. Til trods for Frankrigs og Kinas holdning til traktaten er det dog næppe sandsynligt, at disse to lande i øjeblikket skulle være indstillet på at dele deres atomhemmeligheder med andre og altså være med til at foretage netop den spredning af kernevåben, som traktaten har til formål at hindre. Det er i debatterne i FN om traktaten af flere lande blevet hævdet, at traktaten specielt er vendt imod Kina. Det er svært for mig at se, at dette skulle være rigtigt. Derimod er det helt klart, og det skal også vi være opmærksom på, at traktaten for så vidt betyder en legalisering af svælget mellem stærke og svage lande. Traktaten betyder faktisk en

yderligere konsolidering af supermagternes, deto super magters, overherredømme. Det er jo først og fremmest denne magtmonopolisering, som Frankrig og Kina vender sig imod.

Nedrustningsministeren gør i sine bemærkninger opmærksom på, at der i debatterne om traktaten ud over øst-vest uenigheden aftegnede sig en konflikt mellem atommagter og ikke-atommagter. Der er især af udviklingslandene udtrykt frygt for, at aftalens bestemmelser om fredelig udnyttelse af kerneenergi ville bringe ikke-kernevåbenstaterne i et konstant teknologisk afhængighedsforhold til kernevåbenmagterne. Visse afrikanske lande har direkte brugt udtryk som nykolonialisme og diskrimination mod udviklingslandene, udtryk, som ikke alene har været vendt mod det kapitalistiske USA, men i lige så høj grad imod Sovjetunionen.

I denne sammenhæng må man notere sig, at Sydafrika til dato ikke har underskrevet traktaten, hvad der vel nok kan forurolige også ikke-afrikanske lande. Sydafrika, der er storproducent af uran, ønsker ikke at komme ind under den internationale kontrol, der er en følge af traktaten. Denne indstilling vil, hvis den opretholdes, betyde en yderligere alvorlig svækkelse af traktaten. Det er vel næppe inden for den danske regerings muligheder at påvirke den sydafrikanske regering i denne sag. Men det skulle forsøges af andre og større vestlande.

Det kan heller ikke undgå at give stof til eftertanke, at af parterne i Mellemøsten har Israel endnu ikke underskrevet traktaten. Det vil være en opgave for bl. a. Danmark at søge at overbevise den israelske regering om nødvendigheden af, at alle mellemøstlige lande tilslutter sig traktaten.

Der er talt om en konflikt mellem atommagter og ikke-atommagter; man kunne nok tale om en særlig konflikt mellem atommagterne og det, som jeg vil kalde næsten-atommagterne. For set med denne sidste gruppes øjne er traktaten i særdeleshed ufuldkommen. Navnlige for disse lande har 3 spørgsmål været af afgørende betydning, nemlig spørgsmålene om kontrol, garanti for ikke-atommagternes sikkerhed og atommagternes egen nedrustning.

Med hensyn til garantien er spørgsmålet foreløbig løst ved en sikkerhedsrådsresolu-